

بررسی حضور کودکان و نمادهای مرتبط با آن‌ها در نمایش «تعزیه»

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۸/۲۳

کد مقاله: ۶۳۲۰۸

ثریا جواهری^۱، نریمان امینیان^۲

چکیده

اشکال مختلف نمایش در ایران، به واسطه‌ی ویژگی‌های منحصربه‌فردشان از زوایای گوناگونی امکان بررسی دارند. در این میان تعزیه، از شناخته‌شده‌ترین نمایش‌های ایرانی، جنبه‌های شاخصی دارد که دامنه‌ی پژوهشی گسترده‌ای را فراهم می‌سازد. از مهم‌ترین ویژگی‌هایی که کمتر به آن پرداخته شده حضور پررنگ و فعال کودکان در این نمایش است. بررسی این حضور ابعاد متنوعی دارد؛ تعریف کودک در تعزیه، جایگاه کودکان در متون مختلف تعزیه، انواع نقش‌هایی که کودکان می‌توانند بپذیرند، شباهت‌ها و تفاوت‌های اجرای آن‌ها با دیگر شبیه‌خوانان، عناصری که می‌توانند پیونددهنده‌ی حضور کودکان و مفهوم «هنر مقدس» در این نوع از نمایش شوند و نمادهای مرتبط با حضور آن‌ها تنها بخشی از مواردی‌اند که می‌توان به آن‌ها پرداخت. این پژوهش سعی بر آن داشته تا با توجه به پیشینه‌ی پژوهشی موجود در ارتباط با تعزیه، جایگاه کودکان و نمادهای مرتبط با آن‌ها در این نمایش را به روش توصیفی-تحلیلی مورد بررسی قرار دهد و ارتباط بین این حضور و هنر مقدس را تحلیل کند. برای تحقق این امر به منابع کتابخانه‌ای مراجعه شده و اطلاعات به‌دست‌آمده، به روش کیفی تجزیه و تحلیل شده‌اند. تجربه‌ی حضور کودکان در تعزیه می‌تواند زمینه‌ساز فرصت‌های نمایشی جدیدی باشد که در پایان مقاله به این پیشنهادات پژوهشی پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: تعزیه، شبیه‌خوانی، کودک، بچه‌خوان، هنر مقدس

۱- دانشجوی کارشناسی ادبیات نمایشی، دانشگاه معماری و هنر پارس، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

sorayajavaheeri@gmail.com

۲- دانشجوی دکتری فلسفه هنر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شاهرود، ایران.